

Dorota Banaszkiewicz*

Olga Komorowska**

Determinanty ryzyka bezrobocia długotrwałego wśród osób niepełnosprawnych i pełnosprawnych w Trójmieście

Wstęp

Szczególnie szkodliwym rodzajem bezrobocia zarówno dla gospodarki kraju jak i osób dotkniętych brakiem pracy, jest bezrobocie długotrwałe. Według przyjętych kryteriów oznacza ono pozostawanie bez pracy ponad 12 miesięcy. Bezrobocie długotrwałe z jednej strony jest świadectwem trwałej nierównowagi na rynku pracy, przewagi podaży siły roboczej nad popytem na nią, z drugiej strony powoduje głębokie ujemne skutki w różnych sferach życia: ekonomicznej, społecznej, indywidualnej. W sferze ekonomicznej wiąże się z długotrwałym niewykorzystaniem znacznych zasobów siły roboczej na rynku pracy. W sferze społecznej powoduje degradację zawodową, materialną, socjalną całych grup społecznych, bezpośrednio dotkniętych bezrobociem. W sferze indywidualnej powoduje obniżenie statusu zawodowego, niewykorzystanie kwalifikacji lub uniemożliwienie ich zdobycia lub podniesienia, obniżenie poziomu życia. Długotrwałe bezrobocie ma także głęboki wpływ na sferę psychiczną osób nim dotkniętych.

Obserwując sytuację osób niepełnosprawnych na polskim rynku pracy, nietrudno dostrzec różnice w możliwościach znalezienia pracy pomiędzy osobami pełno- a niepełnosprawnymi. Mimo poprawiającej się od 2007 roku ogólnej tendencji na rynku pracy, wskaźniki aktywności ekonomicznej wskazują na wyraźnie słabsze szanse osób niepełnosprawnych w pozyskaniu pracy. Podczas gdy współczynnik aktywności zawodowej ogółem dla osób w wieku 15 lat i więcej w II kwartale 2011 roku wynosił 56,0%, to w porównywalnym okresie współczynnik ten dla osób niepełnosprawnych¹ był na poziomie 17,2%. Stopa bezrobocia

* Dr, Katedra Statystyki, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Gdański, banaszkiewicz@wzr.ug.edu.pl, ul. Armii Krajowej 101, Sopot 81-824

** Dr, Katedra Statystyki, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Gdański, okomorowska@wzr.ug.edu.pl, ul. Armii Krajowej 101, Sopot 81-824

w II kw. 2011 dla osób pełnosprawnych wynosiła 9,5%, natomiast dla osób niepełnosprawnych – 13,7% [*Aktywność ekonomiczna ludności Polski*, 2011, s. 119, 195]. Zaprezentowane wskaźniki dla osób niepełnosprawnych wskazują, iż właśnie ta grupa społeczna jest w gorszym położeniu na rynku pracy, a co za tym idzie - bardziej narażona na wykluczenie społeczne.

Celem niniejszego artykułu jest porównanie ryzyka pozostawania w długotrwałym bezrobociu przez osoby niepełnosprawne oraz pełnosprawne. Dane statystyczne pochodzą ze Sprawozdań o rynku pracy MPIPS z Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni² oraz z Powiatowego Urzędu Pracy w Gdańsku³ a także wyników BAEL według stanu na koniec II kwartału 2011r. Analiza została oparta na cechach społeczno-demograficznych takich jak: płeć, wiek, wykształcenie, staż pracy.

1. Struktura osób bezrobotnych w Trójmieście

Z informacji PUP wynika, iż na koniec II kwartału 2011 r. w Trójmieście zarejestrowanych było 16.306 osób bezrobotnych, z czego ponad 3 tys. stanowiły osoby długotrwale bezrobotne (zobacz tablica 1). Większość, bo blisko 54% ogółu, stanowiły kobiety, z których prawie 20% pozostawało bez pracy ponad 12 miesięcy. Największą grupę spośród wszystkich bezrobotnych stanowiły osoby młode (do 34 lat), których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł ponad 42%. Szanse na szybsze wyjście z bezrobocia malały wraz z wiekiem osób bezrobotnych – wskaźnik bezrobocia długotrwałego kształtował się w granicach od 8% dla najmłodszych uczestników rynku pracy do blisko 33% dla osób w wieku powyżej 60 lat.

Wydawałoby się, że czynnikiem wpływającym istotnie na długość pozostawania bez pracy jest poziom wykształcenia. Jednak osoby z wykształceniem wyższym w Trójmieście stanowią prawie 21% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych Trójmiasta, z czego ponad 17% pozostaje w rejestrze ponad 12 miesięcy – należy podkreślić, że sytuacja w Gdańsku, Sopocie oraz Gdyni nie odbiega od danych dotyczących całej Polski⁴.

¹ Dla osób niepełnosprawnych dane dotyczą wieku 16 lat i więcej.

² Obejmujący swoim zasięgiem Gdynię i Sopot.

³ Obejmujący powiat Grodzki Miasta Gdańsk.

⁴ Analizując dane GUS, należy stwierdzić, że liczba osób bezrobotnych posiadających wyższe wykształcenie sukcesywnie rośnie. W IV kwartale 2005 roku ich liczba wynosiła 152,4 tys. osób, natomiast w analogicznym okresie 2010 roku 204,7 tys. osób bezrobotnych posiadało wykształcenie wyższe (wzrost o ponad 34%). W II kwartale 2010 roku

Tablica 1. Struktura osób bezrobotnych w Trójmieście

Wyszczególnienie	Udział bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych		
	ogółem	do 12m	pow. 12m
Płeć			
kobiety	0,5390	0,8071	0,1929
mężczyźni	0,4610	0,8249	0,1751
ogółem	1,0000	0,8153	0,1847
Wiek	ogółem	do 12m	pow. 12m
18-24	0,1145	0,9239	0,0761
25-34	0,3131	0,8676	0,1324
35-44	0,1989	0,8076	0,1924
45-54	0,2113	0,7736	0,2264
55-59	0,1266	0,7099	0,2901
60-64	0,0356	0,6724	0,3276
ogółem	1,0000	0,8153	0,1847
Staż pracy	ogółem	do 12m	pow. 12m
do 1 roku	0,1422	0,8697	0,1303
1 do 5	0,2056	0,8428	0,1572
5 do 10	0,1440	0,8164	0,1836
10 do 20	0,1797	0,7799	0,2201
20 do 30	0,1395	0,7376	0,2624
30 lat i więcej	0,0546	0,7733	0,2267
bez stażu	0,1344	0,8599	0,1401
ogółem	1,0000	0,8153	0,1847
Wykształcenie	ogółem	do 12m	pow. 12m
wyższe	0,2067	0,8255	0,1745
policealne i średnie zawodowe	0,2475	0,7884	0,2116
średnie ogólnokształcące	0,1379	0,8336	0,1664
zasadnicze zawodowe	0,1926	0,8083	0,1917
gimnazjalne i poniżej	0,2154	0,8312	0,1688
ogółem	1,0000	0,8153	0,1847

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Gdańsku i Gdyni.

Zestawiając dane PUP w Gdańsku i Gdyni dotyczące osób w pełni sprawnych fizycznie i psychicznie z osobami posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności nie trudno dostrzec wyraźnie gorszą sytuację osób niepełnosprawnych na trójmiejskim rynku pracy (zobacz tablica 2).

osoby bezrobotne z wyższym wykształceniem stanowiły 9,37% ogółu bezrobotnych, natomiast rok później ich udział wzrósł do 10,62% [Bezrobocie rejestrowane, 2011, s. 38].

Wśród osób bezrobotnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności blisko 35% jest długotrwale bezrobotnych, podczas gdy odsetek osób bezrobotnych pełnosprawnych pozostających na bezrobociu dłużej niż 12 miesięcy wynosi 18%. Podobne różnice można również zaobserwować porównując bezrobotne osoby niepełnosprawne i pełnosprawne ze względu na płeć. Spośród pełnosprawnych kobiet 18% pozostawało na bezrobociu ponad 12 miesięcy, podczas gdy w grupie kobiet niepełnosprawnych wskaźnik ten był na poziomie blisko 36% (w przypadku mężczyzn: prawie 34% niepełnosprawnych przy 16% pełnosprawnych długotrwale poszukuje pracy).

Tablica 2. Struktura bezrobotnych Trójmiasta według płci i czasu pozostawania bez pracy. Stan na koniec II kwartału 2011r.

Bezrobotni ogółem			Udział bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych	
			do 12m	pow. 12m
Niepełnosprawni	ogółem	1253	0,6520	0,3480
	kobiety	639	0,6432	0,3568
	mężczyźni	614	0,6612	0,3388
Pełnosprawni	ogółem	15053	0,8289	0,1711
	kobiety	8150	0,8200	0,1800
	mężczyźni	6903	0,8392	0,1605

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Gdańsku i Gdyni.

Istotnym wydaje się w tym miejscu wskazanie różnic w możliwościach uniknięcia stanu długotrwałego bezrobocia przez osoby pełnosprawne oraz niepełnosprawne, poprzez identyfikację i statystyczną weryfikację cech (demograficznych oraz społeczno-ekonomicznych), które utrudniają osobie bezrobotnej odpływ z zasobu bezrobocia i przez to zwiększają jego ryzyko pozostania bez pracy przez długi czas.

Jeśli prześledzimy strukturę bezrobotnych pełno- i niepełnosprawnych w Trójmieście ze względu na wyróżnione cechy społeczno-demograficzne (zobacz tablica 3), łatwo zauważyć, iż odsetki bezrobotnych długotrwale dla osób niepełnosprawnych są również średnio dwukrotnie wyższe niż dla osób pełnosprawnych.

Tablica 3. Struktura bezrobotnych Trójmiasta według wieku, stażu pracy i wykształcenia oraz czasu pozostawania bez pracy. Stan na koniec II kwartału 2011r.

Wyszczególnienie	Udział bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych			
	do 12m		pow. 12m	
	pełno- sprawni	niepełno- sprawni	pełno- sprawni	niepełno- sprawni
Wiek				
18-24	0,9265	0,8182	0,0735	0,1818
25-34	0,8702	0,7875	0,1298	0,2125
35-44	0,8138	0,6894	0,1862	0,3106
45-54	0,7899	0,6597	0,2101	0,3403
55-59	0,7364	0,5838	0,2636	0,4162
60-64	0,7054	0,5102	0,2946	0,4898
bezrobotni ogółem	0,8289	0,6520	0,1711	0,3480
staż pracy	wg czasu pozostawania bez pracy			
	do 12m		pow. 12m	
do 1 roku	0,8770	0,7304	0,1230	0,2696
1 do 5	0,8508	0,6711	0,1492	0,3289
5 do 10	0,8274	0,6646	0,1726	0,3354
10 do 20	0,7953	0,6530	0,2047	0,3470
20 do 30	0,7628	0,5872	0,2372	0,4128
30 lat i więcej	0,7900	0,6264	0,2100	0,3736
bez stażu	0,8649	0,7500	0,1351	0,2500
wykształcenie	wg czasu pozostawania bez pracy			
	do 12m		pow. 12m	
Wyższe	0,8295	0,6990	0,1705	0,3010
policealne i średnie zawodowe	0,8047	0,5975	0,1953	0,4025
średnie ogólnokształcące	0,8442	0,6903	0,1558	0,3097
zasadnicze zawodowe	0,8263	0,6454	0,1737	0,3546
gimnazjalne i poniżej	0,8491	0,7143	0,1509	0,2857

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Gdańsku i Gdyni.

Wpływ wyróżnionych cech na czas pozostawania w bezrobociu, jest wśród osób niepełnosprawnych podobny jak w przypadku osób pełnosprawnych. I tak, najmniej zagrożonych bezrobociem długotrwałym są osoby w grupie wiekowej do 25 lat, gdzie wśród pełnosprawnych 7% osób przebywało poza sferą zatrudnienia ponad 12 miesięcy, podczas gdy w gronie osób niepełnosprawnych w tej grupie wiekowej odsetek ten był na poziomie 18%. Najbardziej narażeni na bezrobocie

długotrwałe są osoby starsze, tj. osoby w wieku ponad 60 lat wśród pełnosprawnych tworzyli niecałe 30% ogółu, podczas gdy osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności stanowiły grupę blisko 49%. Wraz z wiekiem maleją szanse na szybsze wyjście z bezrobocia zarówno wśród osób pełno- jak i niepełnosprawnych.

Jak już wcześniej ustalono, na atrakcyjność bezrobotnego na rynku pracy większego wpływu nie ma jego wykształcenie – fakt ten dotyczy zarówno osób pełnosprawnych jak i niepełnosprawnych, przy czym w tym przypadku również frakcja osób długotrwałe bezrobotnych wśród niepełnosprawnych jest dwukrotnie większa niż wśród pełnosprawnych. Dla przykładu podczas gdy wśród 3267 osób pełnosprawnych legitymujących się wyższym wykształceniem 17% przebywało w bezrobociu ponad 12 miesięcy, to na 1253 wysoko wykształcone osoby niepełnosprawne ponad 30% stanowili długotrwałe bezrobotni.

Powyższa analiza świadczy o tym, że osoby niepełnosprawne są bardziej narażone na bezrobocie długotrwałe, a co za tym idzie - na wykluczenie społeczne. Niestety potwierdza się również teza, iż cechy niepełnosprawnego bezrobotnego, które mogłyby stanowić jego dodatkowe atuty atrakcyjności na rynku pracy (takie jak wiek, poziom wykształcenia czy też staż pracy), w żaden sposób nie poprawiają jego sytuacji. Wręcz przeciwnie – wydaje się, iż bez względu na te cechy, o konkurencyjności klienta na rynku pracy decyduje fakt, czy jest on osobą w pełni sił fizycznych i umysłowych czy też nie.

2. Ocena ryzyka bezrobocia długotrwałego osób niepełnosprawnych

Jedną z metod umożliwiających identyfikację cech bezrobotnego odpowiedzialnych za długotrwałe pozostawanie bez pracy jest szacunek ryzyka względnego. Metoda ta umożliwia określenie ryzyka pozostawania w stanie bezrobocia przez określony przedział czasu. Głównym celem tego typu estymacji jest możliwość porównania ryzyka bezrobocia długoterminowego (lub krótkoterminowego) przy różnych poziomach kategoryalnych zmiennych objaśniających, a dzięki temu ocena zależności między czasem poszukiwania pracy a badaną zmienną charakteryzującą osoby bezrobotne. Ryzyko względne określa prawdopodobieństwo pozostawania w długotrwałym bezrobociu osoby charakteryzującej się szczególnymi cechami, co umożliwia stworzenie wizerunku osoby narażonej na długotrwały brak pracy. Z kolei model taki ułatwić może szybsze wychwycenie grup szczególnie zagrożonych bezrobociem długo-

trwałym, co daje możliwość służbom zatrudnienia podjęcia odpowiednich kroków, z jednej strony przeciwdziałających wieloletniemu pozostawaniu bez pracy, z drugiej zaś łagodzących skutki tego zjawiska.

Rozpatrując pozostawanie w bezrobociu przez określony czas można przyjąć, iż szanse na powrót bezrobotnego do sfery zatrudnienia utrudnia pozostawanie w bezrobociu ponad 12 miesiące.

Procedurę szacowania ryzyka względnego przedstawia poniższy schemat.

Tablica 4. Ogólna prezentacja liczebności empirycznych dla bezrobotnych w dwóch wariantów cechy i czasu pozostawania bez pracy

Czas pozostawania bez pracy	Grupa I	Grupa II	Suma
Powyżej 12 miesięcy	a	b	$a+b$
Do 12 miesięcy	c	d	$c+d$
Suma	$a+c$	$b+d$	n

Źródło: [Mazurek, 2001, s.48].

Estymatory największej wiarygodności ryzyka dla obu grup wynoszą odpowiednio:

$$p_1 = \frac{a}{a+c} \text{ - dla grupy I} \quad p_2 = \frac{b}{b+d} \text{ - dla grupy II} \quad (1)$$

Wykładnikiem liczbowym ryzyka wystąpienia bezrobocia długotrwałego u danej osoby stanowiącej składową część pewnej populacji jest współczynnik, który informuje nas o prawdopodobieństwie pojawienia się bezrobocia długotrwałego w tej populacji. Chodzi tu, więc o porównanie częstości wystąpienia bezrobocia długotrwałego w jednej grupie względem drugiej. Stosunek ten wyrażony liczbowo nazywamy właśnie ryzykiem względnym [Last, 1995, s. 118]

$$p = \frac{p_1}{p_2} \quad (2)$$

Estymatorem dla p jest wyrażenie postaci:

$$\hat{p} = \frac{a/(a+c)}{b/(b+d)} \quad (3)$$

Ryzyko w obu grupach jest podobne wówczas, gdy wartość \hat{p} jest bliska 1. Ryzyko względne \hat{p} większe od 1 wskazuje, że grupa I jest bardziej zagrożona bezrobociem długotrwałym niż grupa II, \hat{p} mniejsze od 1 oznacza szansę danej grupy na pozostawanie poza sferą zatrudnienia nie dłużej niż 12 miesiące.

Rozkładem asymptotycznym statystyki $\ln \hat{\rho}$ jest rozkład normalny $N(\ln \rho, \sigma_{\ln \hat{\rho}})$ gdzie estymatorem asymptotycznie nieobciążonym wariancji $\sigma_{\ln \hat{\rho}}^2$ jest:

$$\hat{\sigma}_{\ln \rho^2}^2 = \frac{1}{a} - \frac{1}{a+c} + \frac{1}{b} - \frac{1}{b+d} \quad (4)$$

W związku z powyższym przedział ufności dla ryzyka względnego przyjmuje postać:

$$P\left\{\hat{\rho} \cdot \exp\left(-z_{\frac{\alpha}{2}} \hat{\sigma}_{\ln \hat{\rho}}\right) < \rho < \hat{\rho} \cdot \exp\left(z_{\frac{\alpha}{2}} \hat{\sigma}_{\ln \hat{\rho}}\right)\right\} = 1 - \alpha \quad (5)$$

Jeżeli przedział ufności nie zawiera wartości 1, to zmienną różnicującą zbiorowość na grupę I i II można uznać za determinantę ryzyka [Wycinka, 2010, s. 220 – 227].

Tablica 5. Osoby bezrobotne w Trójmieście ze względu na czas pozostawania bez pracy w II kw. 2011 r.

Czas pozostawania bez pracy	niepełnosprawni	pełnosprawni	Suma
Powyżej 12 miesięcy	436	2575	3011
Do 12 miesięcy	817	12478	13295
Suma	1253	15053	16306

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych PUP w Gdańsku i Gdyni.

Estymatory największej wiarygodności ryzyka dla obu grup wynoszą więc odpowiednio $p_1 = 0,3480$ dla osób niepełnosprawnych i $p_2 = 0,1711$ – dla osób pełnosprawnych. Stąd ryzyko względne bezrobocia długotrwałego dla osób niepełnosprawnych wynosi $p = 2,0339$ i oznacza, iż osoby niepełnosprawne będące zarejestrowane w trójmiejskich powiatowych urzędach pracy są ponad dwukrotnie bardziej zagrożone bezrobociem długotrwałym niż osoby pełnosprawne. Przy poziomie ufności $\alpha = 0,95$ możemy przyjąć, iż ryzyko względne bezrobocia długotrwałego osób niepełnosprawnych mieści się w przedziale $(1,87; 2,21)^5$. Ponieważ obie granice są powyżej 1 (przedział nie zawiera 1) można uznać, iż istotną determinantą ryzyka pozostawania w długotrwałym bezrobociu jest przede wszystkim fakt posiadania orzeczenia o niepełnosprawności przez uczestnika rynku pracy.

⁵ Należy zaznaczyć, iż wnioskowanie statystyczne nie jest tu traktowane jako próba uogólnień na Polskę. Wnioski dotyczą jedynie Trójmiasta. Informacje zebrane z PUP mogą być traktowane jako próba losowa w czasie.

Kolejna tablica prezentuje szacunek ryzyka względnego długotrwałego bezrobocia osób niepełnosprawnych w Trójmieście w II kwartale 2011r.

Tablica 6. Szacowanie ryzyka bezrobocia długotrwałego wśród bezrobotnych Trójmiasta. Stan na koniec II kwartału 2011 r.

Wyszczególnienie	liczba bezrobotnych według podstawowych cech społeczno - demograficznych		ryzyko względne	przedział ufności $1-\alpha=0,95$
	bezrobotni pełnosprawni	bezrobotni niepełnosprawni		
Płeć				
kobiety	8150	639	1,9823	1,77 - 2,22
mężczyźni	6903	614	2,1105	1,87 - 2,39
Wiek				
18-24	1823	44	2,4735	1,29 - 4,73
25-34	4945	160	1,6368	1,20 - 2,22
35-44	3083	161	1,6680	1,31 - 2,12
45-54	3013	432	1,6197	1,40 - 1,88
55-59	1707	358	1,5788	1,36 - 1,83
60-64	482	98	1,6625	1,30 - 2,12
Staż pracy				
do 1 roku	2203	115	2,1913	1,59 - 3,02
1 do 5	3203	149	2,2036	1,73 - 2,81
5 do 10	2190	158	1,9434	1,53 - 2,47
10 do 20	2614	317	1,6955	1,43 - 2,01
20 do 30	1948	327	1,7407	1,50 - 2,03
30 lat i więcej	800	91	1,7792	1,32 - 2,40
bez stażu	2095	96	1,8507	1,29 - 2,66
Wykształcenie				
wyższe	3267	103	1,7653	1,30 - 2,39
policealne i śred. zaw.	3718	318	2,0614	1,78 - 2,39
średnie ogólnokoszt.	2093	155	1,9882	1,54 - 2,57
zasadnicze zawodowe	2827	313	2,0418	1,72 - 2,42
gimnazjalne i poniżej	3148	364	2,1484	1,81 - 2,55

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych PUP w Gdańsku i Gdyni.

Powyższe szacunki potwierdzają wcześniejsze ustalenia, dokonane na podstawie obserwacji struktury długotrwałe bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Trójmieście, dotyczące zagrożenia osób niepełnosprawnych bezrobociem długotrwałym. Uwzględniając wyróżnione ce-

chy społeczno-demograficzne bezrobotnych, w każdym przypadku bezrobotni niepełnosprawni są średnio dwukrotnie bardziej narażeni na długotrwałe pozostawanie poza sferą zatrudnienia. Zbudowane przedziały ufności na poziomie $1 - \alpha = 0,95$ dowodzą, iż wszystkie wybrane cechy są równie istotnymi determinantami ryzyka popadania w bezrobocie długotrwałe, co świadczyć może o tym, iż osoba niepełnosprawna jest gorzej postrzegana na rynku pracy właśnie z powodu swojej niepełnosprawności a nie innych cech czy czynników.

Zakończenie

Wskaźniki określające sytuację zawodową uczestników rynku pracy, do których między innymi należą współczynnik aktywności zawodowej oraz stopa bezrobocia wskazują, że osoby niepełnosprawne są grupą społeczną będącą w gorszym położeniu na rynku pracy, w porównaniu z osobami pełnosprawnymi. Z przeprowadzonej analizy wynika, że niepełnosprawni są nadal postrzegani stereotypowo przez pryzmat swoich ograniczeń, a ich szanse na szybkie znalezienie pracy są dużo mniejsze niż w przypadku osób pełnosprawnych. Takie cechy jak płeć, wiek, staż pracy oraz wykształcenie nie mają większego znaczenia i w szczególności sposób nie determinują czasu pozostawania poza sferą zatrudnienia. Dlatego też bardzo ważną wydaje się potrzeba podnoszenia świadomości społecznej co do wartości osoby niepełnosprawnej jako pracownika.

Literatura

1. Last J. M., (1995), *A Dictionary of Epidemiology*, Oxford University Press.
2. Mazurek E., Sipurzyńska-Rudnicka K. (2001), *Analiza bezrobocia ze względu na czas poszukiwania pracy w województwie dolnośląskim*, „Przeгляд statystyczny Śląska Dolnego i Opolskiego” nr 6.
3. Wycinka E. (2010), *Statystyczna ocena ryzyka powrotu do bezrobocia na przykładzie danych przekrojowych*, w: *Ubezpieczenia emerytalne, społeczne i metody aktuarialne*, Ronka-Chmielowiec W. (red.), Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 106, Uniwersytet Ekonomiczny, Wrocław.

Streszczenie

Wskaźniki określające sytuację zawodową uczestników rynku pracy, do których między innymi należą współczynnik aktywności zawodowej oraz stopa bezrobocia wskazują, że osoby niepełnosprawne są grupą społeczną, która jest w gorszym położeniu na rynku pracy, w porównaniu z osobami pełno-

sprawnymi. Celem artykułu jest porównanie ryzyka posiadania statusu osoby długotrwanie bezrobotnej przez osoby niepełnosprawne oraz pełnosprawne na przykładzie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni oraz z Powiatowego Urzędu Pracy w Gdańsku według stanu na koniec II kwartału 2011r. Analiza została oparta na cechach społeczno-demograficznych takich jak płeć, wiek, wykształcenie oraz staż pracy.

Słowa kluczowe

bezrobocie, bezrobocie długotrwałe, osoba niepełnosprawna, ryzyko względne

Determinants of risk of long-term unemployment among people with or without disabilities (Summary)

Indicators that determine the professional situation of labor market participants, which include the activity coefficient and the unemployment rate suggests that disabled people are a social group, which is at a disadvantage in the labor market, compared with non-disabled people. This article aims to quantify the risk of having the status of the long-term unemployed persons with disabilities and without disabilities on the example data from the District Labour Office in Gdynia and the District Labour Office in Gdansk at the end of the second quarter of 2011. The analysis was based on socio-demographic characteristics such as gender, age, education and work experience.

Keywords

unemployment, long-term unemployment, disabled person, the relative risk